

نگاه ۱

جنگل‌هایی که بیابان می‌شوند

| **حدیث‌کیمیازاده** |

در ایران، از کشاورزی به‌عنوان «محور توسعه» نام برده می‌شود، اما هم‌اکنون یک‌دهم فرسایش خاک‌های جهان مربوط به ایران است و اگر روند تخریب خاک در ایران با سرعت فعلی ادامه یابد در ۳۰سال آینده تمام زمین‌های حاصلخیز ایران نابود خواهند شد. از سوی دیگر هر سال یک و نیم‌میلیون هکتار (۹درصد) از خاک‌های مرغوب ایران به بیابان تبدیل می‌شود و سالانه یک تا یک‌ونیم هکتار به مساحت کویرهای ایران افزوده می‌شود. این در حالی است که سالانه یک میلی‌متر از قشر خاک کشاورزی ایران که برای تشکیل آن ۷۰سال زمان لازم است در اثر فقدان پوشش گیاهی از دست می‌رود و فرسایش خاک از ۱۰ تن در هکتار در دهه گذشته به ۲۰ تن در هکتار درحال حاضر رسیده است.

جنگل‌های ایران نیز وضع بهتری ندارند. به‌طوری‌که در هر ثانیه ۳۶۰ متر مربع از سطح جنگل‌ها و مراتع کشور تخریب می‌شود. به بیان دیگر در هر ۵سال یک‌میلیون هکتار از جنگل‌های ایران نابود می‌شود یا سالانه یک و نیم‌درصد از جنگل‌های ایران از دست می‌رود.

اگر روند شتابان یادشده در تخریب جنگل‌های ایران ادامه یابد در ۶۰سال آینده نثری از جنگل‌های امروزی ایران باقی نخواهد ماند. درحال حاضر با تخریب ۳۳درصد از جنگل‌های ایران، وسعت چنانچه هکتار جنگل‌های این جنگل‌ها به ۱۲/۴میلیون هکتار کاهش یافته است و سهم هر ایرانی از جنگل ۰/۲ هکتار یعنی یک‌چهارم میزان جهانی آن (۰/۸هکتار) است. بر پایه نظر کارشناس جهانی از جمله فائو، چنانچه سطح جنگل‌های یک کشور کمتر از ۲۵درصد خاک آن باشد آن کشور از نظر وضع محیط‌زیست انسانی در وضع بحرانی به سر می‌برد. این درحالی است که درحال حاضر سطح پوشش جنگل و مرتع در ایران ۷/۵درصد از مساحت کشور است. با این همه اجرای طرح ملی نهضت سبزی چندان جدی گرفته نشده است.

در حال حاضر مساحت مناطق چهار گانه طبیعی (مناطق حفاظت‌شده، پارک ملی، آثار طبیعی و پناهگاه‌های حیات‌وحش) در ایران تنها ۴/۸۴درصد از کل سرزمین است درحالی‌که طبق استاندارد جهانی حداقل سطح این مناطق باید معادل با ۱۰درصد از مساحت بر سرزمین باشد.

از میان مناطق چهار گانه طبیعی ایران بسیاری از آنها در حال حاضر با بحران‌های جدی زیست‌محیطی روبه‌رو هستند که برای نمونه می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: تالاب انزلی، پناهگاه حیات وحش توران، پارک ملی خجیر، پارک ملی سرخ‌حصار، تالاب گوری گل تبریز، مناطق حفاظت‌شده ورجین و البرز مرکزی، اکوسیستم طبیعی دریای مازندران، پارک ملی لار، جنگل‌های پارک لویزان، تالاب گاوخونی سفهان، زاینده‌رود اصفهان، پارک ملی گلستان، منطقه حفاظت‌شده غرب مازندران، مناطق حفاظت‌شده شرق هرمزگان، جنگل‌های حرا، دشت مغان، دریاچه گهر درود لرستان، پوشش گیاهی و جانوری تنگه بلاغی شیراز، جنگل‌های مازندران، تالاب‌های زمزم و چکر ایلام، دشت بوئین زهر، پارک ملی بختگان فارس، دریاچه ارومیه، تالاب منطقه شکار ممنوع قره قشلاق مراغه، دریاچه استیل گنبد کاووس، تالاب پیر احمد کندی ماکو، رودخانه آروند، تالاب شادگان خوزستان، تالاب حسن خان مهاباد، منطقه حفاظت‌شده قمیشلو اصفهان، سپیدرود گیلان، پناهگاه حیات‌وحش لوندویل آستارا، رودخانه کارون، تالاب ترعه خوران هرمزگان، تالاب میانه‌کاله مازندران، تالاب‌های ارزن و پریشان فارس، رگمن‌زارهای دهلران، تالاب بند علیخان ورامین، منطقه حفاظت‌شده جهان‌نمای گرگان، عرصه‌های جنگلی چابک استان یزد و …

ایا ارایه این آمار ما را نباید کمی به خود بیآورد و کمی حساسمان کند. آیا وجدان اجتماعی‌مان را کمی نراحت می‌کند؟ باید به خود بیاییم و با همکاری همدیگر در بهبود این وضع اسفناک نقشی را ایفا کنیم…

شهروند ۱۵سال است که درختان راش جنگل‌های منطقه هالیدشت در ارتفاعات املش گیلان توسط مالک شخصی قطع می‌شوند و کسی از آن خبر نداشته‌است.

اینها را صفرعلی رمضانی، فعال فرهنگی و محیط‌زیست گیلاتی به خبرنگار «شهروند» می‌گوید.
عمو صفر گیلاتی‌ها از روزی می‌گوید که به همراه چندتن از دوستانش قصد عزیمت به ارتفاعات املش در شرق گیلان می‌کنند: «به همراه چند دوست که از نوادگان هزاره‌های دور ساکن مناطق بیلاهی و جنگلی سیاب هستند به منطقه هالیدشت رفیم تا شیب و روزی را در ارتفاعات املش به دور از هیاهوی شهرنشینی به سر کنیم. برخلاف همیشه که مسیر ختیب دشت و جاده قدیمی بیلاهی را می‌پیمودیم، این بار از مسیر جاده طرح جنگلی حرکت کردیم که البته ظاهرا ملک شخصی فردی بود. در ورودی این جاده به غیر از خودروهای بزرگ و کامیون، جرقیلی هم وجود داشت و در کنارش تنه‌های قطور درختان بر زمین افتاده. همین‌طور که مسیر جاده جنگلی را طی می‌کردیم، درختان قطع شده بیشتری می‌دیدیم که حتی بعضا قطر شان به یک‌متر و ۵۰سانتی‌متر هم می‌رسید»

این فعال فرهنگی طول این‌جاده را حدود ۴۰کیلومتر تخمین می‌زند که خودش آن روز ۲۵کیلومتر آن را پیموده بود و شاهد قطع درختان کهن جنگل اجدادی گالش‌های املش بود. وی ادامه می‌دهد:
اولایل جاده جنگلی به منطقه نسبتا وسیعی رسیدیم که خرکال نام داشت. منطقه‌ای باستانی که زادگاه اجداد دوستان همسفرم بود. منطقه‌ای که سال‌هاست خالی از سکنه شده و اکنون تبدیل به محل اطراق استرها و بارگیری اوزارهای راش منطقه شده‌است. درختانی که بعضا بالغ بر ۲۰متر هم طول داشتند. همین‌طور شاهد این تخریب گسترده بودیم که آقای حسنی‌نسب که خود را صاحب جنگل آن منطقه معرفی کرد با یکی از عواملش جلوی ما را گرفت که چرا وارد ملک پدری‌اش شدیم. پس از آن جرقیم تا صحت و سقم قطع درختان راش در منطقه بیلاهی املش را ببرسم. وی درخصوص حجم تخریب درختان منطقه خبرکال املش می‌گوید: این طرح جنگلداری بر اساس کتابچه جنگلداری به جزگشتم و پس از پرس‌وحوای فراوان فهمیدم که نزدیک به ۱۵سال است این طرح مجوز دارد. سازمان معلوم هم نیست چندسال دیگر باید ادامه یابد. تحقیقات، همچنان نشان داد که آقای صاحب جنگل و مسئول قطع درختان از سازمان جنگل‌ها مجوز گرفته که درختان کرم‌خوره‌ها و زاینده‌ها را قطع کند اما آنچه که من دیدم قطع درختان به منظور تجارت چوب بود و اوزارهای تراش خورده پنهان شده زیر بوته‌ها نیز مود این امر است.»

وی در پایان خاطر نشان می‌کند: «این منطقه که اکنون ظاهرا ملک شخصی یک نفر است دارای گونه‌های کمیاب گیاهی و جانوری است که مردم

هم بیش از هزار سال است در آن منطقه زندگی می‌کنند. اما اکنون تنها اقوام بومی از آن جا رانده شده‌اند که خطر انقراض گونه‌های جانوری و گیاهی‌اش را نیز تهدید می‌کند و به همین دلیل از مسئولان جنگلبانی خواهش می‌کنم فکری به حال این تخریب‌کننده».

گفتنی است، جنگل‌های هیرکانی شمال ایران جنگل‌های باستانی هستند که درختانش آمیخته از چند گونه خاص است که حداقل دو گونه از آنها در خطر انقراض هستند؛ شمشادها به خاطر آلودگی به آفت بلایت و راش به خاطر قاچاق چوب.
مدیر کل منابع طبیعی استان گیلان: عوارض دولت را پرداخت کنند، مجاز هستند

با دود زار، و مدیر کل منابع طبیعی استان گیلان تمام گرفتار صحت و سقم قطع درختان راش در منطقه بیلاهی املش را ببرسم. وی درخصوص حجم تخریب درختان منطقه خبرکال املش می‌گوید: این طرح جنگلداری بر اساس کتابچه جنگلداری به جزگشتم و پس از پرس‌وحوای فراوان فهمیدم که نزدیک به ۱۵سال است این طرح مجوز دارد. سازمان بر اساس کتابچه طرح پیش‌بینی سالانه کرده تا حجم برداشت مشخص شود و مجری طرح حتما باید بر اساس این طرح عمل کند.

وی در ادامه در برابر این سوال که جز درختان فرسوده به گفته شاهد عینی خیلی از درختان راش که سالم هم بودند برداشت شدند و از طریق قاطر والا به افراد نامشخص به فروش رسیدند، پاسخ می‌دهد: زمان اجرای طرح بر اساس طرح جنگلداری ۱۰سال است و مجری طرح بر این اساس سهمیه برداشت از درختان افتاده و توخالی و سالم را دارد.

این بار با مجوز سازمان جنگل‌ها صورت گرفت

قطع درختان کمیاب راش در جنگل‌های املش

| **بهروز مهدیزاده** |خبرنگار|

کتابچه جایی که بر اساس سری باقطعاتی که تعریف شده باید قطع شود را مشخص کرده‌است. البته برداشت‌هایی که انجام می‌شود باید بر اساس کتابچه جنگلداری اصلاح شود و اگر برداشت بیشتر از آن سهمیه باشد، حتما بر خورد می‌شود. در مورد فروش چوب به افراد نامشخص ما اطلاع زیادی نداریم. مجری بر اساس طرح جنگلداری و مصوبه دولت اگر عوارض دولت را پرداخت کند، مجاز است چوب برداشت شده را برای مصارف داخلی استان بفروشد و حتی می‌تواند صادر کند.

وی در مورد قطع یا ارزش درختان راش و تخریب گسترده جنگل به بهانه احداث جاده جنگلی اظهار می‌دارد: از زمانی که من روی کار آمدم، دیگر هیچ مجری حق احداث جاده را ندارد و جاده‌سازی قطع شده است. در مورد درختان راش این درختان به‌صورت یکسره قطع شده‌اند. (در روش قطع یکسره، درختان تمام منطقه یا قسمت بزرگی از آن قطع می‌شوند، این بدان معنی است که تمام درختان قطع می‌شوند، به‌طوری‌که محدوده قطع شده به‌صورت خالی و عاری از پوشش درختی درمی‌آید. این محدوده در آینده جنگلکاری خواهد شد یا این که به‌طور طبیعی بر اثر ریزش بذر تجدید حیات طبیعی می‌شود)

وی در برابر پرسش خبرنگار «شهروند» که آیا وقتی این مجری برداشت می‌کند، کاشت هم انجام می‌دهد، چون به گفته اهالی روستا، حدود ۱۵سال است که این مجری در حال تخریب است و نه کاشت، اذعان می‌دارد: حتما باید بعد از برداشت، کاشت هم انجام دهند ولی چون مدتی است که نظارت بر آن

منطقه انجام نشده، اطلاعات زیادی از حجم تخریب و چگونگی اجرای طرح نداریم. ما باید مدیریت کنیم تا حجم برداشت‌ها را کم کنیم، به‌دلیل گزارش از حجم گسترده برداشت درختان سالم دولت مصوبه جدیدی را ارائه کرده‌است. مصوبه جدید هیأت دولت از این به بعد برای مرجیان، درخت‌های دست کاشت مانند صنوبر را برای برداشت در نظر گرفته و داخل جنگل‌ها باید از درختان پوسیده، افتاده و توخالی استفاده کنند. الان بر اساس مصوبه جدید ما داریم دو کار را انجام می‌دهیم. یکی این که چگونگی برداشت‌ها را بر اساس دستورالعمل جدید تنظیم می‌کنیم و این که جاده‌سازی نباید دیگر صورت گیرد

حقوقدان حامی محیط‌زیست:

تخریب درختان راش را پیگیری می‌کنیم
مجید شفیق‌زاده، عضو انجمن وکلای حامی محیط‌زیست استان گیلان در خصوص این که آیا این حجم تخریب قابل پیگیری است، باخیر تصریح می‌کند: در این بحث دو نکته وجود دارد. یکی این که ممکن است این سازمان مجوزی که صادر کرده خلاف مقررات سازمان منابع طبیعی باشد یعنی در صدور پروانه و مجوز تخلف شده که این قضیه از طریق بازرسی کل کشور قابل پیگیری و بررسی است و نکته دوم این که مجوز صادر شده قانونی و درست بوده ولی مجری طرح خلاف این مجوز اقدام کرده و موارد قرار داد را نقض کرده باشد. یعنی فراتر از مجوز اگر آگوه‌ها ساخته نشوند دستورالعمل جدید جنگلی انجام داده باشد که این مورد در داد‌گاه حتما پیگیری می‌شود

نگاه ۲

مزایای استفاده از

ورمی‌کومپوست

| **اسدابه جراره** |

بشر امروز به دلیل رشد سریع تکنولوژی و علم، تبدیل به یک موجود حاکم بر جهان شده که تغییر شکل دنیای امروز را می‌توان ناشی از فعالیت‌های انسان مدرن از دهه‌های پیش دانست که خودش نیز دچار تغییر و تحولی عظیم در نگرش و نوع مصرف شده‌است، مثلاً فرض کنید درحال قدم‌زدن در خیابان نزدیک محل زندگی‌تان هستید. در گوشه و کنار شهرتان مظاهر دنیای صنعتی یا نشانه‌های دنیای دیجیتال به وضوح قابل مشاهده‌است، گویی مانند دیوار بلندی انسان را در بر گرفته و به شدت بر زندگی او تأثیر گذار است، به‌خصوص از دیدگاه مصرف‌گرایی، انسان به مثابه یک ماشینی است که برای زنده ماندن نیاز به مصرف دارد که این افزایش مصرف‌گرایی ریشه در تولید گسترده محصولات صنعتی دارد. در نتیجه این افزایش در میزان تولید و افزایش جمعیت جهان باعث فشار بی‌سابقه‌ای روی زمین شده‌است. در واقع این جمعیت ۷میلیاردی به‌طور مساوی در کل دنیا توزیع نشده‌است. احتیاج به غذا و مواد اولیه زندگی نظیر سوخت و پوشاک دارد. حال با توجه به این رشد عظیم جمعیت و مقدار محدود منابع طبیعی زمین‌های حاصلخیز در بخش‌های متفاوت دنیا آینده‌ای به‌جز فحطی نمی‌توان متصور بود. به‌عنوان مثال از لحاظ کشاورزی قاره آفریقا دارای خاک تکامل یافته است که حاصلخیزی آن از دیگر نقاط دنیا کمتر است. در نتیجه این قاره علاوه بر تولید داخلی به شدت نیاز به واردات محصولات غذایی از کشورهای توسعه‌یافته‌دار دو این موقعیت منجر به فشار بیش از حد بر مقدار زمین‌های محدود شده است. دانشمندان کشاورزان در این شرایط مدعی درند با توجه به دستاوردهای علم بیوتکنولوژی با اصلاح ژنتیکی گیاهان، سطح عملکرد محصولات کشاورزی را افزایش دهند و البته یکی دیگر از راه‌حل‌های قابل‌بازرسی کامپود مواد غذایی در دنیا افزایش مقدار سطح زمین‌های تحت کشت است که با توجه به محدود بودن خاک‌های بارور مانور زیادی نمی‌توان داشت. حال تصور کنید زمینی دارید که می‌خواهید عملکرد آن را افزایش

دهید تا محصول بیشتری درو کنید؛ یکی از این روش‌ها، استفاده از کودهای شیمیایی است که تولید صنعتی آن سود اقتصادی هنگفتی را در بر دارد. متأسفانه با توجه به خطرات زیست‌محیطی که کودها دارند (آلودگی خاک و آب با مواد سمی حاصل از حل شدن آن با افزایش ورود گازهای متصاعدشده از کودها به اتمسفر و آلودگی هوا و تأثیر آن بر سلامت انسان)، هنوز این مواد در مقدار وسیعی توسط کشورهای در حال توسعه نظیر ایران مصرف می‌شود. در حالی که کشاورزی مدرن بر لزوم استفاده از کودهای آلی (کود حیوانی و کودهای سبز) تأکید می‌کند. هنوز بخش وسیعی از آلودگی رودخانه‌ها ریشه در کودهای شیمیایی و سایر مواد مغذی شیمیایی استفاده‌شده در صنعت کشاورزی دارد. یکی از بهترین راه‌ها در جایگزینی کودهای شیمیایی استفاده از ورمی‌کمپوست است. کمپوست کرمی، عبارت است از کود آلی (Vermicompost) ورمی کمپوست یا ویلوزنیک که در اثر عبور مداوم و آرام مواد آلی در حال حرکت (سرمه‌ها) از دستگه‌های گونی‌ای از کرم‌های خاکی و دفع این مواد از بدن کرم حاصل می‌شود. این مواد هنگام عبور از بدن کرم آغشته و آنزیم‌ها شده که در نهایت به‌عنوان یک کود آلی غنی شده و بسیار مفید برای ساختمان و بهبود عناصر غذایی خاک تولید و مورد مصرف هم نباید باشند. نه فقط از حضور سوسری‌ها در اماکن عمومی باید جلوگیری شود که باید جلوی عبور و مرور سوسری‌ها در منازل هم گرفته شود مخصوصاً منازلی که نوزاد کوچک‌دارند و مستعد گرفتن هر گونه ویروسی هست.» این عضو هیأت علمی هم مرکز تحقیقات گیاه پزشکی ایران عنوان می‌کند: «سوسری‌ها در مناطق مرطوب زمین‌ها پهن‌تر دارند و در مناطق خاره‌ای و مرطوب دنیا نمونه‌هایی از طغیان عمومی سوسری‌ها را هم دانشمندی که البته در یک شرایط استثنایی اتفاق افتاده‌اما با زهم باید این خطر را جدی گرفت. ولوان‌که اکنون در ایران چنین خطری احساس نمی‌شود و جای نگرانی هم نیست. اما باید یادمان باشد با گرم شدن و بالا رفتن رطوبت این خطر بالقوه بیشتر هم می‌شود. اگرچه اکنون خطر مسا را تهدید نمی‌کند و احتمالاً طغیان عمومی سوسک‌ها کم است. اما نباید هیچ‌وقت از کنارش به‌سادگی رد شد چون نمونه‌های طغیان را ولو محدود در کشور،‌های دیگر داشتیم.»

| **بابک مهدیزاده** |روزنامه‌نگار|

بایند و مقاوم شوند». بنابراین سوسری‌ها حشراتی هستند که به‌همین راحتی از بین نمی‌روند. موجوداتی بزرگ ایران آن قدر زیاد شده‌اند که یکی از معضلات همیشگی و جدی خانواده‌ها محسوب می‌شوند. سم‌ها و سوسک‌کش‌ها نیز دیگر توان از بین بردنشان را ندارند و نه‌تنها نسبت به سال‌های قبیل بزرگ‌تر شده‌اند که مقاوم‌تر هم شده‌اند. به گفته دکتر محسن مفیدی‌زیست‌تاک، عضو هیأت علمی مرکز تحقیقات گیاه‌پزشکی ایران اگر چه در حال حاضر خطر طغیانشان وجود ندارد اما به خاطر تجربه نقاط مختلف دنیا در مواجهه با طغیان عمومی سوسری‌ها باید این خطر را همیشه جدی تلقی کرد.

مقاومت میلیون‌سالی سوسری‌ها

این سوسری‌های سیاه‌رنگ بزرگ از کجا آمدند و چرا این اندازه زیاد شده‌اند و زندگی‌ها را برای ما غیر قابل تحمل کرده‌اند؟ دکتر ننادری، معاون محیط طبیعی سازمان محیط‌زیست ایران که یک حشره‌شناس هم هست در گفت‌وگو با خبرنگار «شهروند» ابتدا از تفاوت سوسک‌ها یا سوسری‌ها می‌گوید: «سوسک‌ها گونه‌ از این ۴هزار گونه در جهان دارند اما سوسری‌ها ۴هزار گونه از این ۴هزار گونه هم فقط ۴۰،۵۰گونه در جهان با مردم هم‌زیست شده و در فاضلاب‌ها و خانه‌ها زندگی می‌کنند. اما گونه‌ای که در تهران دیده می‌شود سوسری‌های آمریکایی هستند که جنه بزرگی هم دارند. این گونه اصالتش آفریقایی است و چندسال پیش از این قاره به آمریکا رفت و از آن جا به جاهای دیگر دنیا منتقل شد و وقتی به ایران آمدند سوسری‌های ژاپنی و آسیایی را از دور قایت خراج کردند و اکنون هم به دلیل تغذیه‌شان از فاضلاب یک آفت محسوب می‌شوند.» دکتر محسن مفیدی‌زیست‌تاک که تحقیقات زیادی روی حشرات و سوسری‌ها انجام داده نیز قدمت سوسری‌های روی کره زمین را ۴۰۰میلیون سال عنوان می‌کند و در گفت‌وگو با خبرنگار «شهروند» می‌گوید: «سوسری‌ها در تمام این سال‌ها و در گذر از بلایای طبیعی و غیرطبیعی که توانسته موجودات زیادی را منقرض کند زنده مانده‌اند و یاد گرفتند چگونه تکامل

یابد و مقاوم شوند». بنابراین سوسری‌ها حشراتی هستند که به‌همین راحتی از بین نمی‌روند. موجوداتی بزرگ ایران آن قدر زیاد شده‌اند که یکی از معضلات همیشگی و جدی خانواده‌ها محسوب می‌شوند. سم‌ها و سوسک‌کش‌ها نیز دیگر توان از بین بردنشان را ندارند و نه‌تنها نسبت به سال‌های قبیل بزرگ‌تر شده‌اند که مقاوم‌تر هم شده‌اند. به گفته دکتر محسن مفیدی‌زیست‌تاک، عضو هیأت علمی مرکز تحقیقات گیاه‌پزشکی ایران اگر چه در حال حاضر خطر طغیانشان وجود ندارد اما به خاطر تجربه نقاط مختلف دنیا در مواجهه با طغیان عمومی سوسری‌ها باید این خطر را همیشه جدی تلقی کرد.

راه‌های مبارزه با سوسری‌ها

دکتر ننادری، معاون محیط طبیعی سازمان محیط‌زیست معتقد است که نمی‌توان سوسری‌ها را ریشه‌کن کرد اما می‌توان از ورودشان به محل زندگی انسان‌ها جلوگیری کرد. «با باید در خانه‌ها و شهرها بهداشت عمومی را رعایت کنیم. به آن که در سال‌ها و اخیر شاهد تلاش شهرداری‌ها برای تمیز نگهداشتن شهر بودیم اما باز می‌بینیم که در بسیاری نقاط زباله‌ها روی هم تلنبار شده‌اند که یک ضایعت عالی برای سوسک‌هاست. در خانه‌ها باید زیر درها را به‌یستی چاه فاضلاب را پوشاند. کالال کولر را با توری پوشاند. درچه شومینه‌ها در فصل تابستان بسته شود. یعنی تمام راه‌های نفوذ سوسری‌ها به داخل خانه‌ها باید بسته شود. اگر امروزه در خانه‌ها سوسری دیده می‌شود به خاطر شیوه‌نا درست زندگی خودمان است. حتی ممکن است خودمان بهداشت را رعایت کنیم اما همسایه‌مان رعایت نکند. با زهم سوسری‌ها سری به خانه ما می‌زنند. باید کارت‌نه‌ها، کتاب‌های قدیمی و هر چیزی که در آن سولز به‌کار رفته از خانه‌ها و انباری‌ها جمع‌آوری شود چون برای سوسری‌ها یک بهشت در است می‌کند. زیرا اینها منبع تغذیه سوسری‌ها هستند.»

وی در ساره راه‌های عمومی مبارزه با سوسری‌ها نیز می‌گوید: «سوسک‌ها در شهرها دو محل زیست مناسب دارند. یکی فاضلاب قدیمی شهرهای ما و دیگری شیوه‌نا درست تخلیه زباله است. سیستم فاضلاب در تهران شهری نبوده و به‌صورت چاه است و چون معمولاً این چاه‌ها بر هستند و دیر به دیر تخلیه می‌شوند مکان مناسبی برای زیست سوسری و عبور